

**Bruxelles, 4. listopada 2024.
(OR. en)**

13949/24

**ENV 959
CLIMA 328
CHIMIE 72
COMPET 973
IND 454
PHARM 131
AGRI 698
RECH 421
ECOFIN 1072
ECO 38
SOC 719
SAN 570
CONSOM 294
MI 831
ENT 186**

NAPOMENA

Od:	Glavno tajništvo Vijeća
Za:	Odbor stalnih predstavnika / Vijeće
Predmet:	Strategija održivosti u području kemikalija – trenutno stanje i daljnji koraci – razmjena mišljenja

1. Komisija je 14. listopada 2020. donijela komunikaciju, naslovljenu „Strategija održivosti u području kemikalija – Prelazak na netoksični okoliš”.
2. Europski parlament 10. srpnja 2020. donio je Rezoluciju o strategiji za kemikalije, a Vijeće je 15. ožujka 2021.¹ usvojilo zaključke naslovljene „Strategija Unije za održive kemikalije: vrijeme je za rezultate”.

¹ ST 6941/21.

3. Kako bi oblikovalo razmjenu mišljenja o strategiji za kemikalije predviđenu za predstojeći sastanak Vijeća (okoliš) 14. listopada 2024., predsjedništvo je sastavilo pripremni dokument i pitanja za ministre koji se nalaze u Prilogu ovoj napomeni.
 4. Odbor stalnih predstavnika poziva se da primi na znanje pripremni dokument predsjedništva naslovljen „Strategija održivosti u području kemikalija – trenutno stanje i daljnji koraci”, uključujući pitanja, te da ga proslijedi Vijeću radi razmjene mišljenja 14. listopada 2024.
-

Strategija održivosti u području kemikalija – trenutno stanje i daljnji koraci

– razmjena mišljenja –

Strategija održivosti u području kemikalija, koju je Europska komisija uvela u listopadu 2020., ključan je element nastojanja EU-a da se kemijskim tvarima upravlja na način kojim se štiti zdravlje ljudi i okoliš, a istodobno daje zamah inovacijama i potiče konkurentnost EU-a.

Kemijska industrija jedan je od najvećih europskih proizvodnih sektora, a na njezinu proizvodnju uvelike se oslanjaju druge industrije. Stoga je održavanje njezine konkurentnosti i zadržavanje tog sektora na putu održivog razvoja od presudne važnosti.

Ta industrija trenutno prolazi kroz brze strukturne promjene jer se suočava sa znatnim izazovima, uključujući sve veće troškove, ovisnost o vanjskim resursima i povećanu konkurenciju iz trećih zemalja, pa je posebno važno da EU nastoji postići suvremeno, resursno učinkovito i konkurentno kružno gospodarstvo te netoksičan okoliš (zeleni plan). Ta se pitanja moraju razmotriti zajedno kako bi se olakšala pravedna, zelena i digitalna tranzicija u EU-u.

U Strategiji za kemikalije, čiji je cilj odgovoriti na složene i rasprostranjene rizike povezane s opasnim kemikalijama i utvrditi ambiciozan program kako bi EU postao predvodnik u sigurnoj i održivoj uporabi kemikalija, ostvaren je napredak u mnogim područjima, uključujući mjera za definiranje osnovne upotrebe najštetnijih kemikalija, pristup „jedna tvar, jedna procjena” za brže, pojednostavnjene i transparentne postupke, daljnja ograničenja ili zabrane upotrebe žive u EU-u, revidiranu Uredbu o razvrstavanju, označivanju i pakiranju kemikalija (CLP), uključujući nove razrede opasnosti itd.

Međutim, neke mjere iz strategije, kao što je „ciljana” revizija Uredbe REACH, još nisu provedene. Treba napomenuti i da će neke nedavno donesene odredbe, kao što su novouvedeni razredi opasnosti u izmijenjenoj Uredbi o razvrstavanju, označivanju i pakiranju, pokazati svoj puni učinak tek u kombinaciji s revidiranom Uredbom REACH.

Uredba REACH nalazi se u središtu politike EU-a o kemikalijama, a njezin je cilj unaprijediti zaštitu zdravlja ljudi i okoliša od rizika koje čine kemikalije. Revizija je bitna za uklanjanje postojećih nedostataka u toj uredbi, kao što je unapređivanje usklađenosti registracijskih dosjea, bolje utvrđivanje tvari s ključnim opasnim svojstvima, poboljšanje sustava autorizacije, poticanju postupka ograničenja itd. Te je nedostatke potrebno ukloniti bi se moglo sveobuhvatno upravljati kemijskim rizicima i osigurati sigurniju upotrebu kemikalija.

Kad je riječ o perfluoralkilnim i polifluoralkilnim tvarima (PFAS), pet nacionalnih tijela koja su dostavila dokumentaciju o „univerzalnim PFAS-ima” i Europska agencija za kemikalije (ECHA) ostvarili su znatan napredak u radu na prijedlogu, no važno je temeljito razmotriti i posljedice za društvo i industrije koje se oslanjaju na upotrebu tih tvari s jedinstvenim svojstvima. Stoga postoji potreba za uravnoteženim pristupom kojim se promiče razvoj i uvođenje sigurnijih alternativa, uz istodobno osiguravanje regulatorne jasnoće i usklađenosti, čime se pomaže ublažiti negativne učinke PFAS-ova. Međutim, potrebno je pravodobno donijeti zaključak kako se ne bi ugrozio održivi razvoj industrije EU-a i postizanje visoke razine zaštite okoliša i zdravlja.

Potpuno novi koncept utvrđen dokumentu „Smjernice i načela za koncept nužne uporabe u zakonodavstvu EU-a u području kemikalija”, uveden Komunikacijom Komisije C/2024/2894 od 26. travnja 2024., i dalje se treba primjenjivati u praksi. To bi bilo ključno za osiguravanje učinkovite provedbe i pružanje veće sigurnosti.

Treba napomenuti da, osim koristi za zdravlje ljudi i okoliš, neke novodonesene regulatorne obveze povećavaju administrativno opterećenje za države članice i institucije EU-a. Nadalje, za praćenje i provedbu tih obveza bit će potrebni znatni resursi kako bi se spriječila nedosljedna primjena kojom se ugrožava učinkovitost regulatornih mjera.

Osim toga, odgovornosti i zadaće ECHA-e znatno su se proširile, i u pogledu područja primjene i u pogledu složenosti. Nove regulatorne obveze i stalno širenje predstavljaju znatne izazove za kapacitete i proračune Agencije, ali i za neke države članice kad je riječ o imenovanju dostatnog broja stručnjaka u odbore ECHA-e. Prijedlog osnovne uredbe o ECHA-i kojom bi se trebalo ojačati njezino upravljanje, racionalizirati radne metode njezinih tijela te učiniti njihovo financiranje fleksibilnijim i održivijim, još je u pripremi. Budući da Agencija ima središnju ulogu u provedbi propisa EU-a o kemikalijama, jačanje njezina rada i financijskog modela ključno je za unapređenje njezine operativne učinkovitosti i održivosti. ECHA mora imati kapacitete za potporu sigurnom upravljanju kemikalijama i brz odgovor na novonastale kemijske rizike koji utječu na opću regulatornu učinkovitost.

Kad je najavljen novi „plan za čistu industriju” predsjednica Komisije u svojim je političkim smjernicama za novu Komisiju izjavila da „moramo zadržati i zadržat ćemo smjer prema ciljevima utvrđenima u europskom zelenom planu”. Važan je element tog novog plana „Paket za kemijsku industriju s ciljem da se pojednostavi Uredba REACH i pojasni ,vječne kemikalije ’ ili PFAS-ove”.

Općenito, ostvarivanje ciljeva strategije pri čemu treba voditi računa o novim izazovima trebalo bi ostati prioritet EU-a i njegovih država članica. U tom su pogledu u nekim drugim područjima hitno potrebna pojašnjenja i brz napredak kako bi se unaprijedila zaštita građana EU-a i okoliša te, s obzirom na to da u nekim slučajevima sigurnije kemijske alternative mogu zahtijevati znatna ulaganja u istraživanja i razvoj, osiguralo predvidljivo ulagačko okruženje za tu industriju.

Glavni je cilj te razmjene mišljenja istaknuti važnost Strategije održivosti u području kemikalija u političkom programu sljedećeg političkog ciklusa i podržati ubrzanje njezine provedbe, čime bi se industriji i nadležnim tijelima pružila jasnoća u pogledu predstojećih mjera.

Pitanja za ministre:

1. *Jesu li mjere utvrđene u strategiji za kemikalije i dalje svrsishodne za rješavanje utvrđenih izazova i postizanje ciljeva strategije? Treba li dati prednost određenim mjerama koje još nisu provedene?*
 2. *Postoje li novi izazovi i izazovi koji se tek pojavljuju od donošenja strategije za koje su potrebni novi pristupi, zajedno s ažuriranim i izvedivim planom provedbe?*
 3. *Koji su (drugi) načini provedbe dostupni institucijama i tijelima EU-a i državama članicama za rješavanje kašnjenja, ubrzanje provedbe strategije i osiguravanje primjerenog izvršavanja novih zadaća?*
-